

Ігар Кананові́ч

Астэроід

Вершы

Мінск, «Кнігазбор», 2015

УДК 821.161.3-1
ББК 64(4Беи)
К19

Бібліятэка Саюза беларускіх пісьменнікаў
«Кнігарня пісьменніка». Выпуск 59.
Заснаваная ў 2009 годзе

Кахановіч, І.
К19 Астэроід : вершы / Ігар Кахановіч. — Мінск : Кнігазбор, 2015. — 124 с. — (Бібліятэка Саюза беларускіх пісьменнікаў «Кнігарня пісьменніка» ; вып. 59).
ISBN 978-985-7119-32-5.

У дэбютным зборніку «Астэроід» ўвазе чытача прадстаўленыя выбраныя творы, створаныя аўтарам цягам апошніх сямі гадоў. У трох раздзелах «Мір, падобны да раю», «На арбіце тваёй», «Бог ёсць зіма» змешчаныя вершы створаныя ў класічнай манеры, якія напоўніцу раскрываюць унутраны свет шчырай душы паэта, што гартуецца ў пакутах, спасцігаючы вечныя ісціны: пакліканне, каханне і зямнога прызначэння чалавека.

УДК 821.161.3-1
ББК 64(4Беи)

ISBN 978-985-7119-32-5

Раздзел І
МІР, ПАДОБНЫ ДА РАЮ

Крыж

Мінулае... мінула. Стаўлю крыж,
Пранесены праз ночы і залевы.
Узрыты дол. Змагаюся паміж
Нябытам і Жыццём — прымайся, дрэва

Апечанага бедамі крыжа!
Жыві, Зямля, няпешчанае цела!
Былое адбыло. Сыходзіць жах.
І зноў у далячынь гляджу я смела...

Там светла і прыгожа. Гэта — я...
Імпэтны крок бярэ матуля-праца!
Галоўнае, каб на мяжы стаяў
Трывалы крыж. Бо час — адмежавацца.

Мінулае не здолее прыйсці
Імклівым рэйдам легіёнаў ліха.
Не пусціць крыж — маланку не пусціў,
Калі яго праз боль цягнуў паціху
На стомленых плячах...

Маналог Святога Максіма

Ў краіне светлай, дзе я ўміраю,
У белым доме ля сіняй бухты
Я не самотны — я кніжку маю
З друкарні пана Марціна Кухты.
Максім Багдановіч

Чаму змагаюся — пішу?
Малюся Праўдзе, а не Крыўдзе?
...Здаецца, сам і адкажу:
Мой час падумаць пра душу
Яшчэ да старасці надыдзе...

«Максіме, браце, адпачні!» —
Сябры казалі не аднойчы.
Не. Вельмі ж стогнуць карані.
Вядома, свету не змяніў,
Але святлом прылашчыў вочы...

Малюся і на Прыгажосць:
Яна — адзінае збавенне,
Калі бяда ужо на сцэне,
А свет звужаецца шматкроць.

Пішу. Змагаюся. Чаму
Не паддаюся цяжкай стоме?
Стой! Шкадавання не прыму —
Душа цялесную турму
Пакіне. Будзе ў лепшым доме

Глядзець з акна на гэты свет
І — усміхацца, усміхацца,
Раскрыўшы існасці сакрэт!

...Калі прызнаўся, што паэт, —
Працуй. Паспееш адаспацца...

Малюся зноў на Прыгажосць:
Яна — сапраўднае збавенне,
Інакш упаў бы на калені,
Сваіх шырот нялюбы госць...

— Харон! — Чаго табе, сынок?
— Пракаціш мальца на пароме?
...Туман спаўзае на радок,
Снуе пяро: «У белым доме...»

Важак

Балада

«Воды сталі ворагам: за мной!
Тут няма ні шчасця, ні карысці...»
Здзівіцца няўмольны кітабой:
«Так ідуць, нібыта чуюць выйсце!»

Так, ідзём. Даўней (вякоў вякі
Праглынула бездань акіяна)
Па зямлі... ступалі плаўнікі,
Кіт на сушы быў вялікім панам.

Маці расказала. Ад сваёй
Чула. І жыве легендай вера:
Стомішся змагацца пад вадой,
Дык назад пяшчотны прыме бераг...

Гэ! Юнак! Ану, не адставай!
Жонкі, ну збярыце ж добра статак!
Воды сталі ворагам? — Няхай!
Іх чакае — ай, якая — страта!...

Распужаўшы хвалі, на пясок
Асядаюць вольныя гіганты...
Вырваўся... упаў... Яшчэ скачок?!
А важак па сушы робіць крок,
Плаўніком працуючы заўзята...

Здзіўлены бадзяга-браканьер:
— Хвацка! А зірні, якія тушы!
— Капітан, дык нам лягчэй цяпер!
— Сапраўды... Па месцах, чэрці! Рушым!

Малады кулінар

Па кулінарнай
Кнізе Лёсаў
гатую тонкую страву
беларускае кухні.

Ат!
Не спраўдзіўшы
тэхналогіі,
месцамі спаліў на вуголле,
а месцамі не дапёк,
і — сырое.

Файная страва!
Назаву «Радзімай»...

Паводле Караткевіча

Трэба выйсці з гульні — паглядзець
    на звычайнае звонку.
Сузіральнасць прыняць,
    як найбольш дасканалы настрой.
...Апусціўшы клінок,
    адпусціўшы гарачыя тронкі,
Выйсці з плоці Гульні —
    да бязмежнага шчырай Душой.

Трэба выйсці з прасторы —
    разумным, упэўненым крокам.
З чыстай верай, што вершы
    асвецяць сунічную кроў
На бялюткай кашулі... Ступаю.
    Ужо недалёка
Край паляны у сонцы.
    Нянавісць аддаў і Любоў...

Ваўкалачы блюз

Красавіцкая
цемра пойдзе
бадзяцца.

Спаткае мяне.

Няпростая Надзея

Мы да скону на гэтай вайне,
Хоць астатнія нібы паснулі.
Нас разлічаць раней ці пазней
(Можа быць — у патыліцу куляй).

Не трымаем жалеза ў руках —
Заліваем у словы жалеза.
У пакой Адзінота і Страх
Завіталі: «Гатовы, гарэза,

Да звычайнай размовы ці не?
Ты зашмат працаваў галавою».
Цень нядобры праплыў па сцяне —
Папярэдзіў нашчадка герояў...

Беларусь! Мы да часу гарым
У агоніі неразумення!
Спадзяюся, у скарбе тваім
Ёсць яшчэ Галасы пакаленняў!

На здароўе багаты народ
П'е атруту з бяздоннае чашы.
Але я спадзяюся: стагоддзяў паход
Стрэне Нацыя. Цвёрдая. Наша.

Кароткі маналог пяра

І пакуль я сяджу у гнілым правінцыйным
закутку,
Не шаную ніякай малітвы, апроч гэтых слоў:
«Божа! Веру: загіну — адкрыта, звычайна і хутка!
Дзеля вершаў — не я іх пішу, МНОЮ пішуцца
зноў!!!»

Атлантыда

Душой збалелай у эфір бяскрайні выйду —
Сярод шумоў пеленгаваць няўлоўны зык:
Шукаю Крывію (як іншы — Атлантыду) —
Сваіх пачаткаў затанулы мацярык...

Узыход Сонца

Памяці Ф. Багушэвіча

І зразумеў ён: «Кепска будзе!»
І пераможа чортаў лад,
Калі пабачыў, што за суддзі.
«Патрэбны моцны адвакат...»

Балюе здраднікаў арда
І сцеле хабарам свой шлях.
Суддзя (знаёмая праява)
Сядзіць «з банкнотам на вачах».

«І ўсё ж народ — таленавіты!
Хай цёмны, але не дурны.
Добразычлівы, хоць «прыбіты».
Чаму камандуюць яны —

Звяры, падонкі, душагубы?!
Ад іх пакутуе наш край!
І граф «на лапу» суне груба...
Э, не, вяльможны, пачакай!..»

Так пачыналася змаганне:
Супрацьстаяў — адзін за ўсіх,
Ізноў адкінуўшы ваганні,
Паноў законам біў пад дых...

Так «прарасла» літаратура,
Каб мы бязмежылі яе,
Яе засвоіўшы натуру...
Так толькі Сонца устае!..

Хоць і цяпер злачынства лішак,
Хоць і цяпер паўсюль разлад,
Але давёў спадар Францішак:
Паэт — цудоўны адвакат...

Пагружэнне

Глыбіня атуліць, забярэ,
Дакранецца спеўным успамінам...
На паверхні вораг водзіць рэй:
Там — уверсе — крэйсеры і міны...

Пагружэнне. Хопіць валтузні,
Мітусні, зняважлівых разборак.
Не мая фартуна на кані.
Пад ухіл — у цішыню і морак

Субмарына чорная ідзе.
Неспрыяльны час для маладзёна.
Уцяку — развеюся ў Нідзе,
Дам нырца пад жорсткую надзённасць!

Не мая фартуна на кані.
Не мая сябрына ладзіць веча.
Уратуй, прастора Глыбіні!
Я адзін! І вусцішна, дарэчы...

Разбамбілі наш самотны флот.
Хто жывы — чужому служыць сцягу.
Але я — зусім не ідыёт!
Лепш на дно бязмэтнае прылягу!..

Рой шматкроп’яў — бурбалкі душы —
За кармой імкнецца паслухмяна...
На паверхні я цяпер чужы.
На паверхні ўсё паводле плана...

Касінер

Яны заплацяць, каб маўчаў,
Або нахлынуць сілай страшнай.
Але абуджаны адчай
Народзіць прагу рукапашнай.

Яны гатовыя на ўсё.
Я — да ўсяго гатовы, каты:
Зацяты, сціснуўшы кассё,
Бягу праз поле на гарматы.

Быў *касаром*, але цяпер
Тапчу мурог высокі, сыты.
Жадае вельмі *касінер,*
Каб вораг першым лёг, забіты.

Яны заплацяць. Дабягу —
Хоць мёртвы — спраўдзіць помсты меру!
...Навокал сечы ляск і гул,
І — жудасць у вачах жаўнера...

Конунг

Мроя ў духу фэнтэзі

Чорнае мора —
стыхія непераможнай Поўначы —
коціць атрамантавыя хвалі
на камяністы пляж...

Змрочная легенда
пачалася штормам,
які пагражае стаць лёсам
большасці людзей,
што мелі неасцярожнасць
нарадзіцца ў мой час.

Не чакаць літасці,
біцца супраць лютасці —
надзённая справа народаў,
праз якія буду пракладаць
гасцінец на квітнеючы Поўдзень.

Неўзабаве
далячынь пакажа
абрысы дракара:
далоні Валгалы
спусцяць на шызую пену
грэбеняў
шкарлупіну арэха смерці,
поўную нязломнай сталі,
і рудабародыя маракі,
убачыўшы, пазнаюць ува мне
свайго легендарнага конунга.

Стаю і чакаю іх —
на ўзбярэжжы чорнага мора,
на мяжы
шаленства чорнага мора
ўласнай душы!..

Да жураўлінага крыку

Памяці В. Быкава

Мае вершы
засталіся там,
дзе я іх пакінуў —

трымаць рубяжы
да жураўлінага крыку.

Гільза

Стрэльба Наканавання
нарадзіла кулю.
Гісторыя пахіснулася,
запознена
прыкрываючы
сэрца,
і ўпала на калені.

Думалі: памірае.
Але, ператравіўшы
целам свінец,
устае.

Шчоўкае затвор,
і яшчэ гарачая
гільза звініць
па камянях вострава
Святой Алены,
каб спыніцца
і астыць на іх.

Толькі вецер
зайграе-загудзе
раптам
у пустым медным целе,
быццам падае
таемны сігнал
грэнадзёрам Напалеона...

Фіяска

Імкліва падае
з дрэва
востры, доўгі і вузкі
жоўты лісток.

Залішне ж
аэрадынамічны!

Дысідэнт

Запалка
расплавіла снег.
А да вясны далёка.

Гучы!

Гучы, беларуская мова, гучы!
Знікаеш? — Не веру — скажыце глухому!
У стоме смяротнай прыйшоў адпачыць
Да роднага слова — вярнуўся дадому...

Гучы, беларуская мова, звані
Вясёлкай жыцця, глыбінёю набата!
Ты — глеба, што песціць мае карані!
Ты — любая маці! Ты — цёплая хата!

Гучы, беларуская мова! Ніхто,
Навёўшы пагрозу пыхлівага здзеку,
Не змусіць мяне адступіць — пагатоў,
Да скону збіраюся «гэкаць» і «дзекаць»!

Гучы, беларуская мова! І сам
У цяжкім паходзе да зорнасці Смелых
Клянуся тваёю палітрай пісаць!
Пішу, у намеры сваім зацвярдзелы!..

Гучы, беларуская мова, — агнём
Бязвер'ю раба і цынізму вяльможы!
Ліхія абставіны пойдуць на злом!
Я ведаю сэрцам: Ты любіш нас, Божа!

Адступленне

Памяці Слуцкага
збройнага чыну

За спіной — прайграныя баі.
Не ўтрымаць і гэтай шэрай вёскі.
За надзелы прадзедаў сваіх
Адступае змучанае войска.

За спіною — пошукі Дабра.
За спіной — зламаныя намеры.
У чужы і падазроны рай
Адыходзяць слуцкія жаўнеры.

На вачах — заходняя мяжа.
На вачах — апошнія слязіны.
За спіною — люты, чорны жаль
Незваротна страчанай Айчыны.

Секундант

Абазнаным у простых
правілах двубою

Гром. І — стогн. Схапіўся вораг за плячо.
Я спыняюся, чакаючы адплаты.
Трапіў. Ды не напавал. Стрэл стаў ключом
Да гісторыі, калі невінаватых

Выпраўляе да дзядоў паганы час.
Бо не моляцца на ідалаў эпохі!
Што ж, давай... Ты меркаваў пачуць: «Я пас...»?
Ну, шаноўны, — засталося яшчэ трохі...

Уздымай свой ненажэрны пісталет!..
Ад рукі вяльможнай подласці «гаранта»
Колькі душаў маладых змянілі свет?!
Не забыўся? Не? А помніш секунданта?

...Перамогшы боль і блізкай смерці жах,
Усміхаючыся ціха, пранікнёна,
На маіх, крывёй апырсканых, руках
Патухаў выдатны лірнік Апалона.

Я вярнуўся — падарыў нагоду Бог —
Даказаць, што Гонар, Мужнасць не звяліся.
Я вярнуўся і зрабіў усё, што мог.
Ну! Страляй! — Паміж вачэй, якіх баішся!

Калыма

Чытаючы жыццёвыя
гісторыі 90-х гадоў XX ст.

Пакаленне бацькоў... Тупіковасць савецкай эпохі
Пакрышыла ідэі і мары звяла на зямлю:
Адпрацуй, пагуляй... Але варта задумацца трохі,
Параўнаць — атрымаеш выснову:
«Не тое раблю».

...Я не тое раблю. І не страціла вытрымка сілы
Ад маральных атак пакалення чырвоных сцягоў.
Разгарнуўшы імпэтна да вусцішы дужыя крылы,
Падымаюся ў ноч — да разгулу вышынных
вятроў.

Чалавечая зайздрасць пільнуе радарамі волю,
І зенітчыкі подласці пусцяць імклівы зарад:
Мой узровень — нясціплы. Ім гэта даводзілі
ў школе —
Тупіковай савецкай! Вучылі ваўкі зайчанят...

Пакаленне бацькоў: двое з трох — ні сяло
і ні горад.
Заблукалыя лёсы. Пустэльня. Прарока няма.
І ў кілішках — нянавісць, таму што
не спраўджаны голад
Чалавечай душы. Бо навокал яе — Калыма...

Шоў-мэн

...«Зорка» лялечных шоў. Рэчаіснасць заторгала
ніткі:
Рукі-ногі падкідваеш — скачаш на ўцеху
дурным...
Бог над намі — памёр. Пераплавілі Бога на зліткі.
Неба чорны правал цыгарэтны усмоктвае дым...

Пяхота

> Нехта, і подлы, і хіжы,
> клятву паўторыць тваю:
> «Біцца за праўду і выжыць,
> нібы салдат у баю!»
>
> *П. Панчанка*

Хоць «чорны дзень» агортвае спякотай
Ці адзінота выстудзіць душу —
Грамадства беларускага пяхота!
Я рады, што ў табе цяпер служу!

Нямала сярод нас фігураў шэрых,
Нямала за спіной тылавікоў...
І ўсё-ткі — нам трымаць нязломны шэраг,
Калі Айчыну цень накрые зноў!

Пагляду штых, граната важкай фразы,
Імгненнае рашэнне ў галаве...
Жыццё аддам — па частках ці адразу:
Няхай краіна родная жыве!

Апошні эфір

Браты па розуму! Прыём!
На гэтай чортавай планеце
Мы паміраем — не жывём!
Нібы апошнія ў Сусвеце...

Браты па розуму! Сябры!
Прышліце, просім, дапамогу!
Вакол — не людзі, а звяры!
Нас — мала. Іх бязмежна многа...

Ёсць зброя. Ёсць надзейны гурт.
Ёсць вояроў умелых слава.
Але за тыдзень ляжам тут,
Калі насунецца аблава!

Тут — чорнай велічы аплот.
Хоць карабель па нас прышліце!
...А ўслед за ім — вайсковы флот,
І ўсё да пылу разбамбіце!

Вакол — фатальны перакос!
Фартуна больш не дасць авансу!
Як хутка раз'ядае лёс
Паветра Дзікага Праванса!..

Расстрэл

Зноў паставілі да сцяны —
Да цаглін, ад свінцу шчарбатых.
Шыхт жаўнераў. Мае паны...
Зноў асуджаны я да страты...

Расстраляйце: даволі жыць
У амбітнай да смеху гонцы!..
Каламуць на двары. Імжыць.
Хоць бы зараз — блакіт і сонца!..

Блазнаваў да блюзнерства? — Так.
Кантрабандай правозіў волю? —
Так. Я ў вашым грамадстве — брак.
Ды не каяўся ў тым ніколі...

Так — мастак. Можа, вам няўцям,
Што за смак у адценнях ноты...
Спачуваю. Тупым вачам.
А тлумачыць — няма ахвоты.

Падпіраю спіной сцяну,
У кішэні заклаўшы рукі.
Гэтым разам чакаць труну,
Ці палохаюць толькі, с..кі?..

Захоплены горад

Горад захапілі дзікуны.
Вогнішчы на Форуме смуродзяць.
Рым, цяпер яны — твае паны.
Рым! Няма каму усклікнуць: «Годзе!»

Хлынулі са сцен, з разбітых брам.
Вуліцы — нібы пасля віхуры.
Далібог, вандал ацэніць храм:
Адбярэ — патрэбнае — з культуры...

Што яму стагоддзяў хараство —
Годнага патрыцыя уцеха?
Звод законаў Рыма стаў жарствой,
Выкінуты ў полымя са смехам...

Грубы дыялект з усіх бакоў,
Лаянкай даважанае слова.
Дзе ты, запавет маіх дзядоў?
Дзе лаціна — гаспадыня моваў?!

Паламаўшы ў бітвах кіпцюры,
Уцяклі арлы за межы лёсу.
Хто цяпер і дзе мае сябры?
Сам хаджу нібы жабрак стары.
Пераможцы пазіраюць коса...

Уводзіны

Старцы абступілі немаўля,
Апусцілі белыя бароды
У калыску.
— Бачыш: спіць зямляк.
— Дужанькі! Крывіцкае пароды!

— Дольнік, што адважыш малайцу?
Мабыць, шчасця поўныя кішэні?
— Шчасце! Хай заслужыць гэты цуд!
Я даю нягоды і натхненне.

— Збройнік?
— Напачатку — мовы меч,
Крыўду і адплаты чорны голад...
— А пасля?
— Пасля — святую рэч.
— ?
— Ісціны крывіцкай цяжкі молат.

— Што маўчыш, Каханнік? Здрадзіў Лель?
Точаць пацукі ахвярнік Лады?
— Хай бярэ купальскай ночы хмель,
Струнаў шэпт і голасу прынаду.

— Згода. Дастаткова. Час ісці.
Ноч канае. Служба, дабрадзеі!
Ён не раз зняверыцца ў жыцці,
Ды іначай нас не зразумее.

— Час, Крыве-Крывейта. Спі, панок!
Мамку не будзі раней за пеўня!
Хутка ў несмяротнасць зробіш крок —
Першы і да смешнага няпэўны...

Малітва перад канцом свету

...Толькі, Божа, без болю — хапіла і так
Спадкаемцам шчаслівага Ноя.
Людства — эксперымент. А на выхадзе — брак:
Доля — ёсць, але колькі ізгояў...

Я лічу, справядліва загіне мой свет —
Зноў выносяць крыж Каін і Юда...
Астэроідам? Роем відушчых ракет
Скончыш тое, што мела быць цудам?

Толькі, Божа, без болю — імгнення... Прашу!
Каб Зямля — як адзіная плаха!
Каб не рвала пакута за блізкіх душу!
Каб ніхто не хаваў і не плакаў!

Быццам промні — прароцтвы. Іх фокус — фінал
Нашай, зайздрасцю сточанай, Вежы.
Неўзабаве? Дык згіньце ж, Мана і Вайна!
Хоць я сам вам як частка належу...

Усплёск

На руінах ілюзій адказы шукаю...
Божа! Ты надзяліў мяне гэткай душой!
Дай жа — рай заслужыць і нацешыцца раем
На зямлі! А нябёсы пакінь за Сабой...

Апеляцыя

На Страшны Суд заводзяць Мёртвы Час
Суровыя анёлы-канваіры.
Ну вось: цяпер яму даваць адказ.
У зрэнках сведак — доказы, як гіры...

Нянавісці і Крыўды, бачыць Бог,
Аж падае, накладзена у чашу.
— Багата меў злачынных перамог.
Канешне, — зазначае, — праўда ваша.

А ўсё-такі хацеў бы я пачуць
Пра нейкія станоўчыя учынкі
Падсуднага... Вучу я вас, вучу!..
Тады пасля кароткае замінкі

Ўстае шкаляр. І абурэння гул
Прыбойнай хваляй коціцца па зале.
Бог робіць знак. Змаўкаюць.
— Я магу?
— У абарону?
— Так.
— Чакаюць Шалі...

— Хоць я памёр за волю маладым
(У выніку залішне дзёрзкіх крокаў),
Магутны Божа, злітуйся над ім —
За тое, што узгадаваў Прарока!..

Вяртанне з 90-х

Жыццём знявечана сумленне.
Паганы лёс? Паганы час?
Не стаў падонкам, тым не меней.
І вось вяртаюся да вас —
Не паламаных ураганам
І ў гэтым — лепшых за мяне.
Пакуль душа гаіла раны,
У спрэчках з болем разумнеў...

Збіраў здароўе, як калоссе
Пасля шалёнага жніва.
На цернях сэрца засталося,
Насіла «кулю» галава...

А мне заўжды лягчэй быць шчырым
(Наівам кпіны выклікаў).
Народжаны Святлом і Мірам,
Вяртаюся. Я так сказаў.

Жыцця майго сталіца

Ода вяртання

Куды б ні кінуў лёс, вяртаюся здалёк,
Як птушка з выраю, — заўсёды, неадменна —
У наш маленькі і спакойны гарадок,
У любы Клецк. І вось, дамоў знаёмых сцены

Зноў набліжаюцца стракатаю гурмой,
Як дэлегацыя, каб госця дарагога
Сустрэць належна. Хоць даўно я Клецку свой.
Бацькі аднойчы прывязлі мяне, малога,

З далёкай Драбаўшчыны ў новы, дзіўны свет.
Спярша тужыў, «вясковы рай» шукаў вачыма.
Пасля, гуляючы, асвоіўся як след,
Знайшоў другую — непаўторную — Радзіму.

Бо тут сям'я, сябры і процьма сваякоў.
«Збягаю» часам — маладому ж не сядзіцца.
Але вяртаюся, вяртаюся ізноў.
Ты, любы Клецк, — жыцця майго сталіца!

Пустата

Пустата на руінах каханняў.
Успамінаў аддалены рык.
Цішыні надламанай заданне —
Да бязмоўя завостраны крык...

І дарога, дарога, дарога...
Лёгкі цень палахлівых надзей —
Паратункам няўлоўнага Бога
Ад бяздушнага Сонца людзей.

Пустата...

Маякоўшчына

Ведаю —
заручыўся
з бядой,
Якая музу
корміць
скарынкамі!
Пераводзяць паэта
на гной...
Добра, што —
з перапынкамі!

Мір, падобны да раю...

Маналог капітана падлодкі

Мір, падобны да раю, — уяўны, кароткі, наіўны.
Як звычайна, вайна недзе побач — жадаеш ці не.
І ў парыве сляпым рызыкуеш нарвацца на міны
Ды няшчаснай падлодкай дайсці на бязлітасным
дне.

Мір, падобны да раю, трымаюць няпэўныя межы.
А за імі — засады на спешчаных лёсам людзей.
Так, мацёрыя д’яблы нядоўга чакаюць без ежы:
З глыбіні перыскопнай ты, сціснуўшы зубы,
глядзеў...

Мір, падобны да раю, міжвольна забыўся
на беды —
Там іх проста няма; там для змучаных нерваў —
курорт.
Але я адпачыў, а цяпер загружаю тарпеды.
Выйду з вечара ў рэйд, па-англійску пакінуўшы
порт...

Грэшнік

Перад іконай
агеньчык лампады —

дрыжыць, небарака,
спазнаўшы мой грэх.

Патрыёт

Туман
паўстаў над вадой —

бароніць
ад ночы
сваю Радзіму.

Нулявы акорд

У жалобным
строі чорнага
футарала...

Аб кім смуткуеце,
пані Гітара?

Корань

Іду
п'яны і
наросхрыст...

І раптам
сутаргава ўсведамляю
корань
уласнага стану —

корань прыслоўя
на-рос-ХРЫСТ...

Песня калючай пожні

Не закіпае ў сэрцы новая любоў.
Сышла былая, як з палёў сышло калоссе.
Няма нянавісці. І стыне, стыне кроў!
А сэрца пожняй непатрэбнай засталося...

Калючай пожняй. Басанож не перайсці.
І хоць удзень пануе верасень лагодны,
Халодны пыл змяіцца ўночы па жыцці,
І стогне лета, выцякаючы з прыроды...

Маё параненае лета! Пачакай!
Бо я ж напоўніцу табой і не сагрэты...
Радкоў разорамі накрэсліць новы май
Маю спрадвечную, маю святую мэту?

Уратаванне. Маналог пілота

З матэрыялаў
альтэрнатыўнай гісторыі
за жнівень 1945-га

— Ляцім да рускіх. Штурман, — курс!
Іначай — выкляну ць Радзіму.
Не павязу я гэты груз
Да адрасатаў з Хірасімы...

Вайсковай годнасці закон
Дыктуе іншае, вядома...
Ды зараз лепей — у палон,
Але — не вылюдкам дадому...

Мы скінем бомбу... у праліў.
Вось так развяжацца дылема.
Яшчэ дастанецца Зямлі
Ад звышамбіцый «дзядзькі Сэма»...

Да рускіх. Скончана вайна.
А бомба — кропка ў гэтай драме?
Прабачце, містэр Сатана!
Рабіце сваё шоў не з намі!..

Астэроід

У перакладзе на чалавечую

Хай вабяць зноў магутных зорак галасы —
Не даспадобы мне сістэм трывалых межы.
Я — астэроід. Я — Сусвету блудны сын.
Я ў вечным пошуку. Жыву, а не залежу.

Непадуладная фантазіі краса
Перада мной. Майго жыцця святая мэта.
Я — астэроід. Валацуга і карсар.
І, можа, толькі геніяльная камета

Мяне прымусіла б нядоўга паслужыць.
Але парушыцца чарговая прысяга...
Я — астэроід. Я інакш не ўмею жыць.
І гімнам вольнаму — нянавісць і павага...

Я — астэроід. Незалежны, моцны рух.
Я — скамянелая энергія палёту.
І, гравітацыі чужой парваўшы круг,
Ператвараюся ў свабоды вечнай ноту...

Гаспадыня

Веснавы пал.
Бадзёраму полымю
здаецца,
што яно і ёсць
улада...

Але робяцца
попелам травы,
робіцца дымам агонь,
а зямля —
застаецца...

Сімвал веры

Можна ціха грашыць. Можна спісваць памылкі
на час.
Можна проста ва ўпор дабрадзейнай не бачыць
дарогі.
Мы не вартыя цудаў. І ўсё-такі верыць у нас
Бог магутны і светлы. Ён больш міласэрны,
чым строгі.

На душу несмяротную ты не прыладзіш медаль.
За твой грэх не адкажа заступнікаў хор
шматгалосы.
Усявышні — не скнара: ты веру Яго апраўдай,
Без ваганняў ступіўшы насустрач упартаму
Лёсу...

Апошняя куля

Апошняя куля
не баіцца
ні хлусні, ні праўды;
апошняя куля
не баіцца
меркаванняў грамадскасці;
апошняя куля
не баіцца
выпадковых парываў
бакавога ветру;
апошняя куля
не баіцца,
што не здолее
пабачыць свет...

Апошняя куля
баіцца аднаго — не паспець.
І — насуперак
законам фізікі —
паскараецца...

Плаціна

Старэйшы пляменнік
выпытвае,
адкуль у мяне шчарбіны.

Крык не аднойчы
шалёна імкнуўся на волю,
ды, наляцеўшы
на сцятыя створкі шлюза,
сыходзіў назад...

А малому адказваю:
«Еў шмат салодкага,
Стасік!»

Беларуская аўтаэпітафія

Спадзяюся, па смерці не будзе бязмежна суровы
Найвышэйшы Прысуд, хоць ахвотна і часта
грашыў.
Бо ў краіне трасянкі і дрэннай расейскае мовы
Я спяліў Беларусь у пякучай, зацятай душы...

Дзве радзімы

Высокай шчыльнасці хаўрус —
Як лучнасць полымя і дыму:
Радзіма цела — Беларусь,
Паэзія — душы Радзіма.

Раздзел II
НА АРБІЦЕ ТВАЁЙ
Парады і дэмаршы Кахання

Любай

Не любáя — лю́бая! Зважай...
Вер, мая маленькая жанчына:
Без цябе пустое месца — рай,
А з табой — і ў пекле адпачынак.

Без цябе — няўмольны гэты свет
(Ён і так бязлітасны, канешне).
Я кахаю моцна — не сакрэт.
Тым і ўратаваны, хоць і грэшны.

Без цябе — халодны, колкі стог,
Без цябе — з усіх вачэй праклёны,
Без цябе — нашмат слабейшы Бог,
А з табой я сам — прарок натхнёны!

Не любáя. Лю́бая. Але!
Толькі так — пяшчотна і прыгожа!
Адагрэй — я штосьці ўкалеў.
Печ? Кілішак? Ай, не дапаможа!..

Увайшла, танцуючы, ў мой лёс,
Расстраляла смелымі вачамі.
Не прыліп, здаецца, а прырос —
Нервамі, сасудамі, радкамі!..

Калі...

Калі ізноў амаль забілі
Ці атачыла сэрца зграя,
Тады знаходжу свой мабільны
І гэты нумар набіраю...

Калі, знямоглы і забыты,
Баюся не сустрэць світання,
Я да яе, як да малітвы,
Паўзу у пошуках адхлання...

Калі ў спакоі ненадоўга
І цёплых слоў даўно не чую, —
«Яе ратуй!— прашу у Бога. —
Тады яна мяне ўратуе!..»

Граф

Страх на межах стаіць, і мільгаюць
лазутчыкі-здані
У далёкіх кутках нескаронага графства душы.
Ноч. Туман. Цішыня. Небяспека.
Малюся Каханню.
Адзінота у сутарзе лютай дрыжыць на крыжы...

Сон каханай

Сола на флейце

Спіш, каханая... Спі, мая светлая, шчырая фея!
Я далёка, але, адмяніўшы прастору і час,
Гладжу лёгка рукой валасоў залатую завею,
Бо яшчэ не заснуў, абавязаны думаць пра нас —

Пра цябе і сябе. І да крыку у гэтым шчаслівы.
Але права на крык я не маю (о, толькі не тут!):
На дзіцячым абліччы трывожацца сноў пераліvы:
То хмурынка, то ўсмешка шляхетнай красою
цвітуць...

Спіш, каханая... Спі — я з табою, з табою,
з табою!
Месяц роўным святлом мне паказваў сцяжыну
праз ноч.
Да крыніцы цяпла ірвануўся астылай душою,
Каб знайсці у юнацтве тваім, што пакінуў
наўзбоч

У юнацтве сваім — прамінуў, не улесціў увагай,
Хоць і варта было разгадаць, пагарэць, пачакаць!
Асцярожна ва ўзножжы я срэбраным ценем
прылягу,
У бязмежнай надзеі дарэшты аддаць і забраць...

Спіш, каханая... Спі, мая светлая, шчырая фея!
Выбіраючы словы, вартую бязгрэшнасць тваю.
Хмель пачуццяў шуміць, тым не меней усё
разумею —
Для асмужанай мроі далёкаю флейтай пяю...

Смерць на першай праталіне

Стрэліла —
бесклапотна, наўскід...
Трапіла ў апошняе
сэрца...
Так — *жорсткі я*
паміраю — мякчэю...

Сутарга шчасця
працінае знутры.
Курчуся на
першай праталіне,

а насупраць вачэй
з зямлі выпаўзае трава
зычліва-насмешлівым шэптам:
«Кахххаешш!..»

А батарэя ледзяшоў
адстрэльвае кроплямі:
«зноў... зноў... зноў-зноў...»

На спатканне

Мае справы
скончаныя —
кахаю русалку.

Начапіўшы на шыю
камень тугі,
кідаюся
ў бела-блакітную глыбіню
Інтэрнэт-возера:

пабачымся
недзе на дне!

Жончыны словы

Фота з сямейнага архіва

— Маё шчасце
прыслала... вайна! —
весела зазначае
прабабка Гэля
з пажоўклага
фотаздымка...

— Ну, канешне,
бязногае, дзеткі!
Каб не сышло
ад мяне
нікуды!
Каб усё жыццё
грэла!

А прадзед Саўка,
інвалід Сусветнае бойні,
пыхкаючы махрой
у адчыненым акне,
усміхаецца —
шчыраму лету,
жончыным словам...

На арбіце тваёй

Серэнада глыбокага космасу

Я ізноў на арбіце тваёй.
Хоць на дальняй, няпэўнай, і ўсё-ткі...
Год блуканняў пралёг за кармой.
І на смак — ну нічым не салодкі!

Я шукаў па галактыцы рай.
Сустракаў мудрацоў і вар'ятаў.
А цяпер ты мяне сустракай.
Там адно — пекла сто варыянтаў.

Сустракай! Я вярнуўся з жыцця,
Што ламае і душы, і косці.
Ды нясмела, нібыта дзіця,
Стаў наводдаль, чакаю чагосьці...

Але вось што цікава найбольш:
Не збіраўся сюды паварочваць.
Схамянуліся радасць і боль,
Асвяцілася памяць табой,
І адчуў без малога прарочы
Покліч. Кінуўшы д'яблам свой план
(Шчэ паспею прабіцца ў героі!),
Залучыў. Зноў — не раб і не пан.
Для радараў тваіх — астэроід...

Я ізноў на арбіце — былой.
Нерашучы, натхнёны і смешны.
Выйду з ценю — хачу быць з табой.
Не саб'еш, не прагоніш, канешне...

Граната

Прыходзіць не пяшчота, а самота.
Ізноў усплыў тапелец-успамін...
Няхай цябе кахае адзінота,
Пакуль гніе табой загнаны клін!

Гранату-смс напоўніў болем,
І шчоўкае, выходзячы, чака...
«Хай шчасця так чакае твая доля,
Як я цябе, каханая, чакаў!»

Дантэ

Б. К.

Не хачу вяртацца. Не цягні!
Хоць у нетрах — полымем каханне...
Нуль, як вынік гэтай мітусні,
Сцяў пятлёй душы маёй дыханне...

Як разведчык, прыйдзе смс.
Адкажу — і зноў ланцуг замкнуты.
Ток пайшоў. Адроджаны працэс,
Можа быць, заслужаны пакуты...

Дзякуй Богу, ведаю, ў чым соль
Гэтай дзеі. Хай натхненне кліча.
Я легендай заплачу за боль,
За тваю нязгоду, Беатрычэ...

Прысвячэнне сціплае: «Б. К.».
Восьмы верш адчайнае эскадры.
І нясе штодзённасці рака
Крыгамі былога шчасця кадры...

Харакіры

...Ты выцякала
з майго сэрца
праз вялікую колькасць
уласнаручна нанесеных
безнадзейных ран.

І на секунду
працяла вусціш:
а што, калі
апошнія кроплі
выведуць за сабой
і сляпое,
неразумнае жыццё?!

Не.
У вочы
кінуліся фарбы,
вясна
кемлівым чортам
адразу ж захапіла
вызваленыя пакоі...

А ў выніку харакіры
спакойна ўстаў на ногі
і цвёрда крочу далей.

Рэха апошняй малітвы

Мяне ўзяла на «veni-vidi-vici»...
І хоць каханне лёгка не загіне,
Я больш не буду на цябе маліцца,
Вясёлая і жорсткая багіня!

Падвойнае забойства

Дзве вясны
ляжаць
з перарэзаным горлам.
Я подбегам, не азіраючыся,
кіруюся прэч,
нібы сам
іх забіў...

А ты,
немагчымая і непазбежная,
стаіш, пазіраеш
з усмешкай услед,
неўсвядомлена
круцячы ў тонкіх пальцах
акрываўлены нож...

Недасказанае слова

Недасказаным словам
б'ецца ў шыбу
каханне,
але новыя вокны
з падвойным,
патоўшчаным шклом
не пакінулі шанцаў...

І нарэшце — ціха.
Толькі сэнс —
россыпам
пунсовых шматкроп'яў
на шкле...

Апошняя просьба

Адступаю — у самотнае Ніколі...
Пад настольнай лямпай згортваю паход.
Ты была крыніцай радаснага болю,
Рызыкоўнай мэтай шэрагу прыгод.

З кім жа справу меў? Ты хто — вядзьмарка? фея?
Мабыць, іншы нехта высветліць — няхай!..
Горкі досвед — найгалоўнейшы з трафеяў.
Страціў веру і надзею. Адкахаў?..

Ноч абмыла скразняком маё натхненне,
Рэха бездані налегла на душу.
З кім ты, любачка, сярод пяшчотных ценяў?
Дай патухнуць, знікні з памяці — прашу!

Дзве кулі

Залішне вольная ода

Дзве кулі
прабілі сэрца
і незваротна
заселі там.

Не шукаю
хірургаў.
Мне... зручна
быць
смяротна параненым!

Каця і Ніка!
Вы —
мая абарона
ад сусветнага
эканамічнага крызісу
і глабальнага пацяплення!
Варта
хоць адной з вас
паварушыцца
ўнутры,
як накоціць прыліў
цяжкай, але
прыемнай пакуты —
і астатняе стане другасным...

Кепская

Кепская!

Сышла, пакінуўшы
без кавалка ўвагі
мяне
і дзевяць
сумесна прыжытых
вершаў!

Дзелавая прапанова

Гады мінулі ў рамантычным, плыткім сне.
Шмат абяцалі ім народжаныя здані...
Я разумею: не кахаеш ты мяне.
Дык хоць любі маё нястрымнае каханне!

Патрабаванне

Чаго ты, любая? Скажы!
Зноў дапякаюць успаміны?
Зноў ажываюць міражы,
Што дзень бязлітасны пакінуў?

Пабудзь са мной. Загавары.
Слязінку адпусці на волю.
З табою мы найперш сябры:
Дзяліся — патрабую долю!

Галоўнае заданне

Цяпер маё галоўнае заданне —
Не мераць свет у пошуках карысці,
А выйграць гэту бітву за Каханне —
Цябе забраць у Неглыбокіх Ісцін...

Джэнтльменскае пагадненне

Разбітых сэрцаў колькі за табой...
А як не пакахаць такія вочы?
...Прасіў, аддаўшы волю і спакой:
«Маё не разбівай — не трэба двойчы!..»

Туга, трывога, рэўнасці змяя —
Я помню, колькі горычы ў пакуце...
Даруйце, хлопцы: назаўжды мая.
А ёй — за сэрцы вашыя даруйце...

Смелае абяцанне

Я замалю твае грахі
Выдатным паэтычным сола.
І слову столькі дам вагі,
Што нават гук часціцы кволы

Набудзе гонар, глыбіню,
Набудзе бляск і хваляванне.
Малітву страшна разганю
І звод нябёсаў пратараню!

Яе падхопяць, панясуць
Анёлы, здзіўленыя крыху,
На Міласэрны Божы Суд...
І век, ачышчаны ад ліха,

Аддам табе: «Ну вось, трымай!»
«Адкуль?!» — спытаеш палахліва.
Скажу: «Дзе ўзяў, там больш няма!
Я заплаціў — красуй шчаслівай!»

Менш, чым адзін

Адступаюць астатнія мары.
Забываюся раптам на іх.
Не хапае цябе і гітары —
Дзвюх такіх для мяне дарагіх!..

Я сумую, прыгожа і светла,
На маўклівай сцяжыне гадзін,
Зразумеўшы пад песні паўночнага ветру,
Што без кожнай з вас — менш, чым адзін...

Зязюля

Цёплы надвячорак
голасам шчасця кліча...

І душа вылятае
зязюляй,
каб на тым,
недалёкім ад несніц пяшчоты,
узлеску
множыць — да хрыпаты —
твае гады...

Тры гады

Тры гады: ты ёсць, але няма.
Тры гады вясна ламае крылы.
Тры гады: зіма! зіма! зіма!
Тры гады: надзей маіх магілы...

Тры гады: няўжо самападман?
Тры гады: душой, прынамсі, верны...
Тры гады: манеўры і таран.
Тры гады — прысуд неміласэрны!..

Твой рэзон

Лепш патухнуць. Але я — гару...
І табе са мной няма спакою.
За каханне, Любая, даруй! —
Жорсткае, нервовае, святое...

«Лепш патухнуць!» — думае вар'ят,
Да краёў няпэўнасцю налiты...
Але і ў тваёй душы разлад
Без маёй распаленай малітвы...

Лепш патухнуць. «Служба» — як праклён!..
Цяжка ўспамінаць скандалаў вусціш...
Тут прасцей не ўверх, а пад адхон.
Але вырашальны — твой рэзон:
Шчасця не даеш і не адпусціш...

Свечка па няспраўджаным каханні

Што згарэла — з попелу не ўстане.
Зерне не знайшло сваю раллю...
Свечку па няспраўджаным каханні
У начным прадонні запалю...

Лёс-нягоднік падмануў абодвух.
Несвоечасовасць — як турма...
Атрымаў не шчасце, а свабоду.
Побач цэлы свет — цябе няма...

Звершаваў пакуты і прызнанні.
Хто-ніхто з сяброў крычыць: «На біс!»
Свечка па няспраўджаным каханні:
Воск маёй слязой збягае ўніз...

Плявок

Плявок, што сабраў
усе твае пацалункі,
заледзянеў на ляту.

І не толькі ў зіме
справа...

Папярэджанне

Не падстрэліць сумленне, калі прапаўзу ля яго...
Не спрацуе, як міна, дасведчанай мамы парада...
Падману я цябе. Проста травень пайшоў
з берагоў...
Падману я цябе. І табе спадабаецца. Праўда!..

Падганяю наступны дзень

Падганяю наступны дзень —
Так наіўна, па-чалавечы...
Там — прытулак маіх надзей.
Там — гаючай зары сустрэча.

Па нягодах пракладваў гаць.
Не аднойчы ламаў дарогу.
І здавалася: пакахаць
Я не здолею больш нікога...

Бо ўзрываў і паліў масты,
Праклінаючы прывід шчасця,
Каб раз'юшаным і пустым
На заснежаны дол упасці...

Хай на дно асядае дрэнь.
Хай пакажа «арла» манета.
Падганяю наступны дзень,
Дзе — чаканыя сэнс і мэта...

Але

Натхнёнасць забітая пазачарговым надрывам.
Як хворы, аловак бяздзейна ляжыць на стале.
Маё адраджэнне чакае ў Каханні. Шчаслівым.
А тое Каханне — за крушнямі жорсткіх «але»...

Але песімізм не займее трывалай прапіскі
У сэрцы маім. Хоць яно выгарала не раз.
Бруіцца сцяжына — у свет ледзь вядомы,
няблізкі.
Ёсць права на шчасце. Ёсць вера, надзея і час.

Ніколі

Так, прыгадаю пэўных момантаў красу —
І зноў пакліча ненажэрнае балота...
Я часам гад, але, павер, не прыпаўзу:
Мінула садамазахічная ахвота.

Я ў вернай музыцы тапіў самоты дні
І ўсё-ткі выйшаў з гэтай жорсткай, смешнай ролі.
Любоў, Каханне — гэта служба Чысціні.
А паміж намі не было яе ніколі...

Дыверсія

Сакавік затрымаў зіму.
Звонкі холад заліў прастору.
І гадаюць усе: чаму?
Бачыш? — Сонейка — у гуморы!

Людзям — клопатаў ладны мех.
А ў паэта — радкі і мроі!
Нагадаў гэты сціплы снег
Пра нядаўняе. Пра былое...

На спатканні разважыў так:
«Плыткі сэнс у дзявочым слове!..»
І сказаў табе, што вядзьмак,
А зіму адпушчу пры ўмове...

— Пры якой? — перабіла ты.
Я адразу:
— Табе цікава?
І пачаў «будаваць масты»:
— Ну, то слухай, якая справа!

Горкі смак у кахання ёсць.
Разумееш мяне, канешне...
Так, у лёсе тваім я — госць,
Але слодычы хочу грэшнай.

Лыжку мёду... Адзіны раз
Пацалуй — за чаканне тое...
І вясною нальецца час,
Ну а я — адплыву з зімою...

Тры дэкады катуем свет —
Не даём палыхнуць зялёным.
Гіне радасны першацвет —
Пад нязгодай і пад заклёнам...

Абшары кахання

У свядомасці
трывожна пульсуе
чырвоная жылка:
абшары Кахання...

...якое мае з Любоўю
столькі ж агульнага,
колькі паходня,
кінутая на страху,
з вогнішчам падарожнікаў...

Трэба выжыць:
бо жыць адгэтуль — немагчыма
і абысці — нельга...

Купідон Змроку,
узброены арбалетам,
танчыць
у загусцелым паветры
вакол мяне,
зларадна рагоча:
пачвара ведае
вынік вусцішнай дзеі,
але робіць выгляд,
што ў ахвяры ёсць шанцы...

Паглынаю сэрцам стралу.
Абдымаю сэрцам стралу.
Я вітаю сэрцам стралу:
— Ну вось і сустрэліся, лю́бая!..

Афект

...Нешта ў сэрцы кальне — так, што цемра
патушыць аблокі.
Так, што радасны ліпень арктычнай пустэльняй
дыхне.
Зварухнуліся, значыць, надзеі і веры абломкі.
Бач, вайна за каханне яшчэ ўспамінае мяне!..

У Дзень Св. Валянціна

Не будзе гнеўных нараканняў.
Не плачу, хоць і ёсць прычына:
Рвуць сэрца кулі віншаванняў
У Дзень Святога Валянціна...

Цішыня

Кожнаму — свой пакой,
і толькі
цішыня —
адна на дваіх...

Раздзел III
БОГ ЁСЦЬ ЗІМА

Бліскучы пыл

Бліскучы пыл
асядае на пальцы.

Рассыпаўся
схоплены
промень зоркі.

Мелодыя

І скончыўся б дзень!
Але адна мелодыя
засталася непадабранай.

Таму пырскаю ў цемры
запальнічкаю струнных
пераабораў —
ці не выбліснуць у адказ
крышталікі
капрызлівых нот?

Лыжнікі

Зімовы зухаваты надвячорак.
Наперадзе
па сівай сцежцы
тупае бабуля
з двума кіёчкамі.

Даганяю на лыжах
будучыню?

Ліпеньскі эцюд

Раствараецца час у вагоне бязмэтнага лета.
Проста еду далей, запаўняю памалу красворд...
А раўніна ў акне выглядае надзвычай сагрэтай:
Разнастайнасць зялёнага б’е верагодны рэкорд.

Вецер, з раніцы хмельны, ад сценкі да сценкі
блукае
Па вагоне пустым, нешта ў фортку лапоча,
дзівак...
Адпачынак. Законны. Абдоймы гультайскага раю.
Пачакаюць «аглоблі» — яшчэ ў мяне месяц,
аднак!..

На крыжы паэзіі

Як гусінае пяро ў атрамант,
акунаю аловак
у хворую на каханне,
а праз гэта
мулкую і пякучую
душу —

каб на зыходзе сіл
выснаваць:
«Дзякую, Божа!»

Набажэнствы

Папрасіў прабачэння
ў мамы
і пакінуў царкву —
патаемна збег
ад гнятліва-груваcткага
рэчытатыву бацюшкі...

А сёння
воблака святла
з-пад купала
дабраслаўляе
зямную павагу
і ўрачыстую малітоўнасць цішыні
Божай музыкай
на струнах промняў —
хоць святар яшчэ не пачаў...

«Стопудовая» місія

Цяжка быць
«стопудовым паэтам».
Знешне
ганаровая місія.
А насамрэч —
адчуваецца кожны пуд,
і кожны пуд
налягае па-свойму...

Накцюрн

Ноч патушыла
радыёстанцыі
чалавечых свядомасцей,
і мне лягчэй лунаць
у чорным,
халодным небе —
нішто не збівае з панталыку
прыборы навігацыі...

Ноч дабраславіла
мае камуфляжныя
хмурныя крылы
на ўвесь тэрмін
свайго панавання.

Зоркі ўверсе
міргаюць зоркам унізе.
Змаўляюцца патаемна
або дражняцца па-сяброўску?

А я паміж імі.
І мне нічога не трэба —
толькі б своечасова
надышоў ранак
і не скончылася ў гэтае
імгненне
ноч...

«МіГ»

Есть только миг
между прошлым и будущим —
именно он
называется Жизнь...

З песні

Душа мая жыве найлепш,
Калі вакол — абсяг шырокі,
А лёгкі і магутны верш,
Як «МіГ», імкнецца праз аблокі...

Мінскі вечар

Полымя,
што асела
на шыбах,
паддаецца шэрасці.

Вочы шматпавярховікаў
трывожна
праводзяць сонца.

Прагноз надвор'я

Цёмна-сіні
з водбліскам шэрага
цмок
цягне бараду дажджоў.

У чыёсьці заўтра...

Першая струна

Закаханая электрагітара
яскрава маўчыць.

Першая струна
сумуе
па вяршынях
неверагоднага сола...

Стома

Задрамаў
пад ненавязлівы
гоман агню.

Недасяжная
для юнацтва
раскоша!..

Паветраны пацалунак

Восеньскі лісток
крануў
у палёце вусны.

Паветраны пацалунак
бярозы...

Добрай раніцы

Выходжу з пад'езда,
і ранішні дужы мароз
радасна
хапае далонь...

Добрай раніцы,
дзядзька Снежань!

Трыа

У пацяплелым
начным пакоі
захоплена звініць цішыня,
паслухаўшы
выступленне трыа...
А мы — выканаўцы —
гарэзліва свецімся ў адказ
непрыхаванай радасцю —
свечка,
гітара,
я...

Туды, дзе нараджаецца снег

Хіба можна —
ступаць па зямлі,
калі прырода
так шчыра кружыцца
ў першым снегападзе?!

Чарговы крок —
і я ўжо
на хвалі паветра:
узлятаю туды,
дзе зараз вірліва яднаюцца
ўсе фарбы,
пакідаючы свае праўды
беспрытульнаму рэху
і зліваючыся ў адну —
мацярынскую, першую —
белую...

У сіноптыкаў
нарэшце свята:
угадалі!
А я, не паспеўшы
павіншаваць іх,
кіруюся ў неба — туды,
дзе зараз,
нібыта Збаўца,
нараджаецца снег...

Бог

Знявечанае адлігаю
наваколле,
прагна раззявіўшы праталіны,
ловіць
гаючы снег.

Бог ёсць зіма...

Зімовая ноч

Змрок раскалоў святло,
але ў чорным прадонні неба
міргае душа Сусвету.

Пануе зімовая ноч.

Спатканне

Вецер,
сцюдзёны і цяжкі,
забівае назад
выдых.

Струменямі снегу
з поля
бяжыць насустрач
зіма...

Сямейны скандал

Неба
бесперапынна
сыпала шчыры снег,
а Зямля
шпурляла яго ветрам
назад
і па ўсіх напрамках...

Стомленыя і пустыя,
хмура
глядзяць у бакі...

Мароз і сонца

Мороз и солнце — день чудесный!
А. С. Пушкин

Ізноў надвор'е супраць нас.
Я з шуфлем у руках загіну!
Зіма ударыла ў адказ
На фанабэрлівыя кпіны...

Падворак за паўсутак... знік!
Вяду ва ўсе бакі траншэі.
Завея з'ела сакавік.
Мароз і сонца — без надзеі!..

Магутна, жудасна мяло!
Шпурляла хвалі снегу поле!
...Заўзята лаецца сяло
І прабівае шлях да волі...

Прадвесне

Гэты сонечны захад, дзе хмараў разлёт,
Прадвяшчае сезон неспакою!
У вачах, адчуваю, ламаецца лёд.
І зіма адыходзіць. Слязою...

Травень

Травень.
Гудзе, шамаціць,
варушыцца
кляновая цытадэль.

Начное дзяжурства

Увечары
вецер-пастух
пагнаў статак хмараў
на поўдзень.

Ох і дояць жа там
бліскавіцы!

Прынцыповая восень

Дрэвы
толькі разводзяць рукамі:
«Мы памерлі —
прабачце!»

Дождж,
змыўшы фарбы,
змывае
і веру ў жыццё...

У брудным акне
электрычкі —
прынцыповая восень...

Скачок да сонца

Шэпт захаплення
імкліва бяжыць па сметніку:

падскочыў да сонца
вясёлы,
адважны пакет!

Моцныя словы

Дню Волі прысвячаецца

«Бацька гетман! —
пачынае размову
дэлегацыя. —
Мы стаміліся адпачываць!
Іржавее ліцвінскі гонар!..»

Усё разумею, хлопцы.
Заўтра ж
развяжам вольніцу,
і пачнецца Гульня...

Яны стаяць
у чаканні
канкрэтных загадаў:
зверавата-каржакаватыя —
сялянскія,
высокія, з тонкімі рысамі —
шляхетныя,
чыстакроўныя і з суседняй прымессю,
але аднолькава родныя,
моцныя словы...

Змест

Раздзел III
БОГ ЁСЦЬ ЗІМА

Літаратурна-мастацкае выданне

Бібліятэка Саюза беларускіх пісьменнікаў
«Кнігарня пісьменніка»

Выпуск 59

Кананові́ч Ігар

АСТЭРОІД

Вершы

Адказны за выпуск *Г. Вінярскі*
Рэдактар *Н. Кучмель*
Вёрстка *Л. Вайчок*
Карэктар *Н. Кучмель*

Падпісана да друку 6.02.2015. Фармат 80x100 1/32.
Папера афсетная. Друк афсетны. Ум. друк. арк. 5,74.
Ул.-выд. арк. 2,19. Наклад 200 ас. Зак. 43.

ПУП «Кнігазбор».
Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі выдаўца, вытворцы,
распаўсюдніка друкаваных выданняў № 1/377 ад 27.06.2014.
Вул. Я. Лучыны, 38-93, 220112, Мінск.
Тэл./факс (017) 207-62-33, тэл. (029) 772-19-14, 682-83-86.
E-mail: bkniha@tut.by

Надрукавана з арыгінала-макета заказчыка ў ААТ «Аргбуд».
Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі выдаўца, вытворцы,
распаўсюдніка друкаваных выданняў № 2/167 ад 1.10.2014.
Вул. Берасцянская, 16, 220034, Мінск.